

נשק חיל-הרגלים בצבא כדאילה

סא"ל שאול גבעולי

העדשות צמודים למשקפת בגומי קפיצי וגמיש המאפשר הפשר לתם הצידה בעת תצפית.

כשקיבלתי את המשקפת רציתי להתאימה לעיני, אך לתמהוני נוכחתי לדעת שאין העדשות ניתנות לכונן. קפיטן טובלי שלף מכיסו מברג דק והראני כיצד מכונים ומתאימים את המשקפת לעין. "המשקפת היא אישית וכל אחד מכונה לעצמו פעם אחת בלבד", אמר.

נזכרתי לפתע בכל אותם אימוני-לילה ומבצע-לילה בהם נעתי גם וחלתי ומשקפתי תלויה על חוץ. תמיד חששתי שאני מאבד את בהירות התצפית בגלל שינוי בכונן המשקפת. לא פעם הוכיח לי אור הבוקר שאמנם חל שינוי תוך טלטולי הלילה.

כובע עבודה

בכדאילה לווהטת השמש ביום ואילו הרוח והקור מציקים בלילה. מהר עמדתי על ערכו של כובע העבודה המקומי.

הכובע קל וניתן לאכ"סון בתרמיל בעת שחוב"ש קסדה. לכובע מחור ברים מצחיה ובתי-אוזן נים הניתנים להפשלה כלפי מעלה. למעשה אין כל חידוש בכובע זה. "קודם היה לנו כובע בעל שולים עגולים אך המצחיה עדיפה בגלל אורכה!" אמר טובלי. "גם בתי-האוזנים הם חיוניים בלילה. נוצר אצלנו מצב בלתי נעים שטוראים חבשו את ה"כובע העגול ומפקדים הרשו לעצמם להפר את התקן ולחבוש כובע זה. בסופו של דבר נתקבל כובע זה באופן רשמי וכולם מרוצים."

כאמור הכנתי ליד מיטתי את כל הציוד ובטרם שחר העירני פקיד המלון. מיהרתי להתלבש וריעננתי את עצמי בכוס תה בעל ריח מנטה. משקה מקומי זה התחבב עלי מאוד. להפתעתי

שמועות רבות מתהלכות בצה"ל על ביטול מרגמת 52 מ"מ בצבא כדאילה. היות ובדקתי בעיה זו, אנסה לתאר את העובדות ואת המחשבה שמאחוריהן. לאמתו של דבר כותב אני זאת זו הפעם השניה. הדו"ח הקודם שלי נדחה על-ידי המערכת כחומר יבש ובלתי קריא. הפעם אתאר את הביקור על כל סממניו תוך נסיון כל יגונה לגנוב את לב הקוראים והמערכת.

המקשר שלי עם צבא כדאילה היה קפיטן צעיר ונמרץ המחקרא — טובלי. קפיטן זה, מעריץ גדול של צה"ל לכשי עצמו, חש מעין הרגשת אשם בכל נושא בו לא דמה צבאו לצה"ל. באופיו הטוב והערצתו הרבה לא תפס שאני מפש את השוני. הרי אין צה"ל מחפש אישורים לשיטותיו בצבא כדאילה ולא לשם כך נסעתי שמה. מחפשים אנו את הגישה המקורית והחדשה, ממנה ניתן ללמוד.

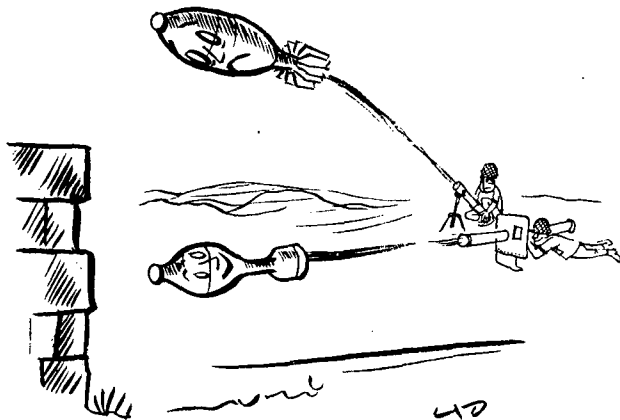
קפיטן טובלי הזמינני לצאת עמו לחוות בתרגיל פלוגתי באש חיה. שמחתי היתה רבה, שכן רציתי לראות את תקני הרגלים שלהם במבחן ביצוע. סוכם שהקפיטן יאספני למחרת עם שחר מן המלון. אותו ערב הכינתי ליד מיטתי את חפצי מרבית אבזרי היו צה"ליים — פרט לשניים אותם קיבלתי בהשאלה בכדאילה. על שני חפצים אלה ברצוני ליחד את הדיבור:

המשקפת

המשקפת בכדאילה בנויה לפי דגם גרמני מסוים. אין להם נרתיק-עור להצמדה לחגורה. לדיברי טובלי, מקום המשקפת הוא על החזה והרצועה הקצרה — סביב הצוואר. המשקפת מוגנת כולה על-ידי מעטה יציקת גומי ובתי עיניים עשויים גומי רך. כך מוגנת המשקפת מחבטות בכלי-הנשק ובכלי-הרכב ומתאפשרת בעת תנועה על רכב, תצפית תוך הצמדה לעין. יש למשקפת שני מכסים עשויים מגומי קשה המגינים על המשקפת מלמעלה ומלמטה ממכות, אבק ורטיבות. מגיני

מערכת, "מערכות" סבורה כי כדאי לה לפרסם בחוברת זו את המשך תיאורו של ביקור שנערך בשעתו בצבא, "כדאילה" — אשר את חלקו הראשון פירסם סא"ל ש. גבעולי בחוברת קמ"ד. לעונג הוא לקרוא על צבא אשר בו הכל "הולך" כה חלק, וכל הציוד והאבזרים בו כה מוצלחים ויעילים. ואם חלום הוא — הרי מבני-עמו של יוסף, פותר החלומות, ומסיק מסקנות-המעשה הננו. המערכת תשמח אם יבואו עתה קוראי "מערכות" לפתור בדרך משלהם את הבעיות שבחלומות, "ארץ-כדאילה" — או אף לסתור פתרונות שבאותו סיפור.

שפצצת זרחן של בזוקה עושה זאת בצורה יעילה:
 ● ברור שפצצות המרגמה זולות יותר, אך במחלקה הסוחבת אתה מספר פצצות מצומצם אין זה שיקול. זאת ועוד — פצצת בזוקה אחת הפוגעת במטרת-נקודה זולה יותר מפצצות מרגמה רבות הדרושות לכיסוי שטח;
 ● החשש המתמיד להתקל בשריון האויב גרם למפקדי המחלקות להרבות בנשיאת פצצות בזוקה. באופן מעשי פתרו הם את המחסור בכוח-אדם על-ידי ויתור על המרגמה. נוהגים הם לומר שאפשר לירות על חי"ר בפצצות נפיצות או פצצות זרחן ואפילו נ"ט. מודעת היא שאי אפשר לחסל טנק במרגמה. קפיטן טובלי סיים את דבריו, העיף מבט אלי והוסיף באדיבות:

„אחד הנימוקים בעלי המשקל בעד השימוש במרגמה הקלה היא העובדה שצבא משובח כמו צה"ל מחזיק בה. אצלנו העניין עדיין בגדר ניסוי ומציאת פתרון באותם המקומות שכיתת-הנשק אינה בתקן מלא.“
 „אבל קפיטן טובלי,“ אמרתי, „כיצד יכולים אתם לותר על נשק תלול-מסלול זה? הרי בהגנה, כאשר לידו מלאי של תחמושת, הנו אמצעי רב עצמה.“
 „רכשנו מרגמות בנות 60 מ"מ מדגם צרפתי, השיב טובלי, „הן נפלאות! טוח הפעולה שלהן מגיע עד 1800 מטר. המרגמה קלה ומדויקת. הקצינו לכל פלוגה כיתה בת שתי מרגמות.“

שקעתי בהרהורים. זכרונות הציפו אותי. נזכרתי במלחמת השחרור, בגייפ-סיור מסוים שגיליתי עליו מרגמה בת 60 מ"מ מן השלל וארגו פצצות. לשאלותי השיב מפקד הגייפ: „הבט, האויב פותח עלינו באש מטוח של 600 עד 800 מ' ואני רוצה לענות לו בפצצות. מרגמה זו היא האקדח שלנו. חייל אחד קופץ מהגייפ עם המרגמה (המורכבת מקנה, דורגל ובסיס שכולם צמודים), מציב אותה ויורה. כמה קל לתקן את האש בעזרת ידידת ההגבה והצידוד! עוד לא קרה שהפצצה השניה לא תפגע במטרה.“

קפיטן טובלי עורר אותי מזכרונותי ואמר: „יודע אתה שלאויבינו עדיפות בטנקים. מרגמה זו היא אחת התשובות לכך. רצינו לחת למפקד הפלוגה נשק תלול-מסלול ארוך טוח. רצינו שמפקד הפלוגה יוכל להנחית אש בטוחים ארוכים במגמה להפריד בין חיל-הרגלים של האויב לשריון; כך ישבש את היערכות האויב וימסך את עמדות

אחור הקפיטן טובלי להגיע. באיחור של מחצית השעה הגיעה משאית וממנה קפץ הקפיטן סמוק פנים ומתנצל. מסתבר שמתעמי חסכון חייבו אותו לצאת לשטח האימונים במשאית המובילה אספקה. הוא ניסה לטלפן לי כל הערב אך, כרגיל, לא הצליח להשיג קו מן המחנה למלון. הרגעתי את מארחי ובהרגשת-ביט מובהקת עליתי על המשאית.

התרגיל אותו יצאנו לראות היה תרגיל פלוגתי מבוקר. הוכן מסלול מסכם לאימון הפלוגה. מפקד הפלוגה קיבל משימה ויצא בתנועה מבצעית. מחלקת-החוד נתקלה בכוח קטן ותוך טיפולה בו „שברה“ הפלוגה ציר, החליפה את מחלקת-החוד והמשיכה לביצוע המשימה. תפקידה היה לתפוס גבעה מסוימת ולהתארגן בה להגנה. בבואה למקום מצאה כי נתפס על-ידי מחלקת אויב. הפלוגה תקפה והתארגנה להגנה. מערכת שיפוט נפרשה על הפלוגה. הקפיטן הראה לי את דפי השיפוט שהכיר לו הישוב מסובך של נקודות. הוקצו שם נקודות לכל דבר, החל מביצוע הפרט וכלה בפתרון הטקטי ובשליטת המפקד. התבוננתי בחיילים הנערכים לתנועה ושמחתי לראות את מיועצי מאז — הלא הם מיכלי-המים הפלסטיים הנישאים על הגב, הזיקוק שאינו נזק לאקדח, הקלימור המהולל ועוד. על חזות הקצינים תלויות היו משקפות עטופות גומי. נרתיקי משקפת ריקים לא תפסו מקום בחגור העמוס בלאו הכי עד אפס מקום.

המרגמה הקלה

בחנתי בעיני את כיתת-הנשק המחלקתית. היא כללה שני צוותי בזוקה בני שלושה אנשים כל אחד, מקלען ומפקד — ס"ה שמונה חיילים. הגיעה השעה לברר את ענין המרגמה, פנית אל טובלי ואמרתי:

„מה השיקול שהניעכם לותר על המרגמה הקלה? הלא היא כלי-נשק יוצא-מן-הכלל, קל, מיטלטל וזול. הרי משמשת היא כארטילריה של מפקד המחלקה.“

קפיטן טובלי חש אינוחיות רבה והתחיל לנמק תוך התנצל-לויות. „הדבר שנוי אצלנו במחלוקת עד היום. בלטה העובדה שמחלקות יצאו לקרבות-אמת ולא לקחו אתם את המרגמה. בחנו את הדבר והתברר שהם מעדיפים לקחת יותר פגזים נפיצים לבזוקה. הרכבנו ועדה שתבדוק את הענין והרי כמה ממסקנותיה שהופקו מלקחי קרבות:

● רבו ההיתקלויות בטוחים פחותים מ-100 מטר. הרגם היה חסר אונים וחסר נשק אישי. ואילו הבזוקאי ירה מיד פצצה נפיצה נגד חי"ר והשיג תוצאות מצוינות;

● בטוחים פחותים מ-400 מטר היה, לעתים, צורך לפגוע במטרות-נקודה (לדוגמה — מקלע אויב חבוי בין סלעים). המרגמה ירתה וכיסתה את השטח, אך מספר הפצצות המצוי במחלקה לא אפשר העסקה רגילה. הבזוקה עשויה לפגוע במטרת-נקודה;

● בעת היתקלות-פתע הכביד מאוד זמן מעוף הפצצה על תיאום בין המרגמה והכוח המסתער — מה גם שאי-אפשר לעבור מיד לאש תכליתית אלא יש צורך לראות קודם היכן נופלת הפצצה הראשונה. הבזוקה השיגה פגיעה מידית תוך אפשרות נוחה לתת סיוע קרוב למסתערים;

● במקרה של היתקלות-פתע רוצים אנו איבוד עשן מידי על האויב. משך התעופה של פצצת המרגמה מונע זאת, בעוד

הטנקים שלו. הנסיון שלנו הוכיח שהאויב נוהג למקם טנקים בטוח של 1500 מטר על מנת לחסל את עמדות כלי-הנשק שטוחי-המסלול. תקנון-השדה שלנו אוסר על פתיחה באש שטוחת-מסלול בטוחים העולים על 400 מטר. נאלצנו לספק למפקד הפלוגה כלי תלול-מסלול בעל טוח ארוך.

„האם אין לכם בגדוד מרגמות בנות 81 מ"מ?" שאלתי.

„כן, נכון הדבר! אולם רוצים אנו שגם מפקד הפלוגה ינהל מלחמה בטוחים ארוכים. לא תמיד נמצא הגדוד בקרבה ולא תמיד יפעלו אמצעי הקשר אל הגדוד. יתכן גם שהמרגמות הגדודיות מתרכזות על מאמץ אחר של האויב. המרגמות הפלוגתיות מוצבות מאחורי המוצב בטוח צעקה. הפעלתם אינה מותנית בבקריי-אש ובאמצעי קשר. הדבר מקצר את משך ההפעלה והטיחות.”

„אתם מתעסקים, אם כן, עם ארבעה סוגי מרגמות?" אמרתי בנימה של פקפוק. „זה נראה לי מוגזם.”

„אתה שוכח שביטלנו את המרגמה הקלה. בטוחים הקצרים רוצים אנו פצצה מדויקת במסלול תעופה שטוח, וזאת מקנה לנו הבזוקה.”

עוד אנו מדברים ומחלקת-החוד יצאה לדרכה. היא נעה בפרסה רחבה במבנה של שתי כיתות לפנים. לכל כיתה צורפה חולית בזוקה בת שני אנשים. מפקד כיתת-הנשק עם המקלען ושני נושאי תחמושת בזוקה נעו במרכז אחרי מפקד המחלקה. קרבתו אל אחת משתי כיתות-החוד. התבוננתי אל הבזוקה. היא היתה טעונה פצצת זרחן בקנה. עוד אנו נעים ו„ביום-אויב" הפעיל מטען פירוטכני מעל גבעה בטוח של 350 מטר. בטרם נשמעה פקודה הטיח הבזוקאי שלימיני פצצת זרחן שכיסתה את היעד בעשן והציתה את מטרות הדמות. הכיתה דילגה לאחור בחסות העשן, תפסה מחסות ופתחה באש. המ"מ הגיע לתצפית והחליט על הצבת „הרתק" באותו מקום בפיקוד מפקד כיתת-הנשק. „הרתק" היה מורכב משלושה מקלעים ובזוקה. שני מקלעים היו שייכים לכיתה שנתקלה והמקלע השלישי נלקח מכיתת-הנשק. נושאי התחמושת התיקנו מיד פצצות נפיצות ופצצות זרחן מן המלאי והכינו מצבור לירי. מפקד „הרתק" צפה על התקדמות ה„הלם" ובכל פעם ש„ההלם" עבר קטע קרקע קשה — פקד על ירי בזוקה. בהגיע המסתערים לטוח של 100 מטר מהיעד ירתה הבזוקה פצצת זרחן ו„ההלם" הסתער בשאגה. ראיתי את הבזוקה השניה שנעה עם „ההלם" תופסת עמדה ויורה פצצת זרחן אל האגף המוסתר. כנראה היתה שם הפרעת אגף שחוסלה מיד. הבזוקה שב„רתק" ירתה בסך הכל שתי פצצות זרחן ושלוש נפיצות. השילוב היה מוצלח ביותר והוקסמתי לראות כיצד שתי בזוקות ומחלקת חי"ר חיסלו את האויב.

בטוח של 1000 מ' נתגלה כוח אויב גדול יותר שהטריד אותנו באש. מפקד המחלקה דיווח על כך והמ"פ החליט „לשבור ציר", להחליף מחלקת-חוד ולהמשיך אל היעד. תוך רגעים ראיתי את כיתת המרגמות בנות 60 מ"מ מתמקמת ומנחיתה פצצות עשן ופצצות נפיצות על האויב. בחסות העשן התארגנה המחלקה, פינתה לאחור שני פצועי תרגיל (שאימון-הפרט שלהם היה לקוי ונפסלו על-ידי השופט). לאחר מכן הצטרפה המחלקה אל זנב הפלוגה. עזבתיה והצטרפתי שוב אל מחלקת-החוד.

הפעם נתקלנו בכוח מחלקתי אשר ישב על היעד עצמו. לא היה מנוס מהתקפה פלוגתית. החיפוי הפלוגתי היה מורכב מכיתת-מקלעים-פלוגתיים המונה שני מקלעים, מכיתת-המר-גמות הפלוגתית ומשתי בזוקות שהתקרבו עד לטוח של 600 מ' מן היעד. בתמהון בחנתי את הבזוקה וראיתי שהתקינה לה כונת לירי עקיף עד לטוח של 800 מטר. „אין זה טוב למטרת-נקודה", הסביר לי טובלי, „אך מגיעים לרמת דיוק המאפשרת כיסוי בפצצות זרחן.”

שתי בזוקות נעו עם המסתערים באגפי הפלוגה. שתי בזוקות הופרשו לחסימה ואבטחת אגף. ראיתי את כוח-החסימה פוגע בפצצת בזוקה הנפיצה מטוח של 300 מטר במטרת-דמות של רכב אשר נגררה על דרך. במרגמה לעולם לא היו משיגים פגיעה ישירה. הנתון היה שזו היא משאית מלאה חיילים וצדק הבזוקאי שטען פצצה נפיצה ולא נ"ט.

הפלוגה כבשה במהירות את היעד והחלה להתארגן להגנה. ראיתי את החיילים פורקים את תובלת-הדרגה-לוחם ומקימים גדר עכביש נמוכה. הם מיקשו מיקוש הקפי במוקשי קלימור (תרגיל). עוד ההתחפרות וההתבצרות נמשכות בכל עוז, טיוחה המרגמה את השטח עד 1600 מטר. לאחר הטיחות הוציא מפקד הפלוגה חוליות צייד טנקים לטוחים עד 1200 מ' בהתייחס לפני-השטח והערכת-המצב. קפיטן טובלי ציין בפני שעדיין נמצאים צייד טנקים בחיפוי כיתת המרגמות וכן גם התצפיות בשני מקומות. השעה היתה שעת אחר צהריים מאוחרת. המוצב שקק חיים ועבודה. התבוננתי בסקרנות בהכנות לקראת הלילה. הגישות הצפויות מולכדו במוקשי קלימור ופחים עם חומר דלק הוטמנו במרכז שטחי-הריגה. התבוננתי אל פח הצתה וראיתי שזהו ציוד תקני. הפח רגיל, קופסת החומר-ההדף (והמצית) היא סטנדרטית ומכילה טבעת משיכה ונצרת בטחון. אין החיילים מתעסקים במאצעים ובנפצים אלה בקופ-סתי-הפעלה אחת.

טובלי שראה את התענינותי בנושא זה אמר:

„עם ביטול המרגמה הקלה נותרנו ללא פצצות תאורה לטוחים קצרים; אך „מעז יצא מתוק" — חיילינו קיבלו את פח התאור. רה. להגנה משמש הוא אמצעי מצוין; משך-התאורה שלו רב יותר והוא זול. קודם היו טומנים אותו חבלנים בלבד, אך לאחר שהפכוהו לציוד תקני למד כל חייל להניחו. בינתיים אנו עובדים על זיקוק תאורה רקטי עם מצנח. הוא יחליף את תאורת המרגמה הקלה.”

„כבר מחשיך", השיבתי שלא לענין, „מתי מחזירים אתם את צייד הטנקים?"

„מדוע להחזירם?"

„האם חוששים אתם להתקפת טנקים בלילה?"

„בלילה הם הופכים להיות תשמועים ומפעילי משימות-סכנה." „לא ראיתי שיש להם אמצעי קשר. כיצד מפעילים הם משימות-סכנה?"

„צריך להתרגל לענין הבזוקה!" השיב לי טובלי בעדינות. „צייד הטנקים נושאים את הארטילריה שלהם. הם מהוים תשמוע שאינו מזמין אש אלא יורה אותה. עצמת פצצת הבזוקה עולה על זו של פצצת מרגמה בת 60 מ"מ. תשמוע המגלה נקודת היערכות פלוגתית של האויב קרוב לגדר

יורה לתוכה פצצת זרחן של בזוקה. האויב מואר כולו ובוזר. לתוך „הגיהנום“ הזה יורים שתי פצצות נפיצות בכינון ישיר המסוגלות לשבור פלוגת אויב. בפגען פגיעה ישירה בשטח היערכות לילי צפוף דומה השפעתן לזו של שתי פצצות מרגמה בת 81 מ"מ. התשמוע מדלג לאחור ואז נכנס לפעולה המוצב על נשקו ומרגמותיו.

עיפתי מהבזוקות של כדאילה. ההתלהבות הזאת נראתה לי חשודה. הלכתי אל אחד ממפקדי המחלקות וניסיתי להוציא ממנו הודאה בחסרונן של המרגמות המחלקתיות. „אתה כמפקד מחלקה אינך מעוניין שיהיו לך מרגמות משלך?“ תפסתי את האיש הנכון, השיב לי הקצין בחיור, „פעם כמעט הפסדתי את דרגתי בגללן. יצאתי להתקפת לילה והעדפתי להסתייע במרגמות בגלל פעולתן החשאית. לא סבלתי את הבזוקות עם הרשף הנורא שלהן, ובמיוחד בלילה. כ־80 מטר מהיעד הצבתי את המרגמה. התקרבונו בשקט לגדר אך השומרים הבחינו בנו. פתחנו באש, נוראית והסתערנו. חיסלנו כהרף-עין את כיתת האויב, אלא שאחרי זה — קיבלנו שתי פצצות מרגמה שלנו. הרגם נשבע שזה כל מה שירה, פשוט, הגענו ליעד לפני הפצצות. מאז לא נטלתי עמי מרגמה לפעולת לילה.“

„צריכים הייתם לירות בזוית שטוחה“, אמרתי. „אם נירה בזוית שטוחה, יהיה אז הרגם גלוי לאויב; נוסף על כך ימצא על מדרון קדמי ויקשה עליו לכוון. אני מעדיף בזוקה!“

אחרי התרוצצות מצאתי קצין המרגיש בחסרון המרגמה הקלה. דובבתי אותו בקושי ואחרי עידוד מצד הקפיטן טובלי נאות לדבר.

„כן, מצטער אני על שביטלו את המרגמה הקלה. בהגנה הייתי מציב אותה עם מצבור פצצות ויכולתי לכסות שטחים באש.“

בשטח בנוי יכולנו להנחית אש לגגות ולרחובות מרוחקים. היה לי רגם יוצא מן הכלל.

„האם לקחת אתך את המרגמה בתנועה מבצעת מחלקתית?“ שאלתי.

„לא, לא יכולתי להעמיס על כיתת-הנשק שתי בזוקות. מרגמה ושהה סוגי תחמושת.“

„מדוע ששה?“

„פצצות מרגמה: נפיצות, עשן ותאורה; פצצות בזוקה: נ"ט, זרחן ונפיצות.“

„מה עשית עם המרגמה?“

„היא נעה עם תובלת-הדרג-הלוחם וזה היה מצוין לשם הת-ארגנות להגנה. אגב, בינתיים הוסיפו מקלע לכיתת-הנשק וכך נוצר פתרון מצוין לבעיית „הרתק“. אינני צריך לשבור כיתת רובאים שניה. לרוב מבסס אני את „הרתק“ על שני מקלעים של כיתה אחת ועוד מקלע של כיתת-הנשק. הדבר מקצר מאוד את נוהל הקרב המחלקתי בהיתקלות.“

מפקד הפלוגה, שניצב בצד והאזין, תרם גם הוא את חלקו לשיחה:

„יש עוד יתרון לביטול המרגמה הקלה. המחלקה הפכה כולה להיות דרג מסתער. בעבר היו הרגמים בלתי מתאימים להס-תערות והיה צורך לנצלם, למקמם ולרכוזם בהתקפה פלוגתית. היום הבזוקאי נע ומסתער ואין בעיות. הוא נע באגף, כורע ברך ויורה.“

✱

סיימתי את הביקור וחזרתי נרגש למלון. אודה, חידוש יש כאן המחייב מחשבה ובדיקה. דבר אחד הוברר לי בוודאות: הפי-כת הבזוקה לנשק מחלקתי היחידי בצבא כדאילה הפכה את כולם לאוהדי הבזוקה. היא פיתחה אצלם נטיה להעדיף את הבזוקה ודבר זה, בשדה-הקרב הצפוי הוא בעל חשיבות עצומה.

(המשך מעמ' 25)

כוחות האו"ם בהתנגדות ונפתחה עליהם אש בשעת התפרסותם לעבר נקודות-מפתח או שעה ששמרו על מתקנים בעיר.

והנה כל אותה שריפה גורמת-קרב (ומבלי-משים נזכר הנך בשריפות אחרות...) — לא היתה ולא נבראה באותו יום. וצביון הדברים, במציאות ובאמת הידועה למוסדות או"ם, שונה היה מן הקצה אל הקצה.

פרשיה נעלמה ומופלאה זו הושתרה עד כה בקשר-השתקה רשמי וכללי של נציגי או"ם השונים — כנראה מתוך אירצון לחשוף את האמת, הן על הקף יומתם ה„מקומית“-המאור שרת של כוחות האו"ם והתערבותם בעניינים המקומיים והפנימיים בקונגו — והן על צדדים מסוימים בנהגו של המזכיר-הכללי המנוח. והנה בא אותו אירי המוס-ראש, קינור אר בראיאן, שלא היה מוכן להיות שער-לעזאזל

להעזר בספרי-תקנות כתובים ולהשען על הוראות מנוסחות וברורות מן הדרג המדיני שלהם (אשר יש ואינו קיים למעשה — או שאינו רוצה לסכן עצמו בהנחה מפורשת-מדי). או אז, בלית ברירה, באים בהכרח לידי ביטוי גם האינטרסים והגישות הסובייקטיביות של הפרטים השונים מהם מורכב גוף זה של צבא האו"ם. משקיפיו ונציגיו.

✱

בידוע הוא — ומבשרנו חזינו, אף בזמן האחרון — כי מוסדות ונושאי-משרה בין-לאומיים נכבדים מאוד נוה להם לעתים להשתק דברים, אפילו כשראום במו-עיני-הם, ברם, ידיעה מפורשת (ולא רק רמז או השערה) על נוהג ליצור מעשים-שלא-היו, לביסוס עמדתם ולהצדקת מעשיהם — דבר זה עודנו בגדר חידוש מאלף בשביל ציבורנו, ומן הראוי להכירו.

בפרשה זו — ופרסם לראשונה את סיפורי-הוא על המאורעות, כשהוא נעזר במסמכים המאשרים ומקיימים את גרסתו. ובצד המסמכים — פורסם ארבריאן (המשמש עתה, כנראה, אחד מיועציו של הנשיא נקרומה בגאנה) בגילוי-לב את יריעת יחסם האמתי, הרחוק מאוד מ„נייטרלי“, של לפי-חות חלק מנציגי-או"ם האזרחיים והצבאיים (ביחוד אנשי הדוד, יוגוסלביה, תוניסיה — וכנראה אירלנד) אל המצבים בקונגו, ותכ-נונים מרחיקי-לכת שתכנונו; ושופך „אש וגפרית“, אם גם בלשון דיפלומטית-אדיבה, על צביעות הטענות הרשמיות כלפי-חוץ. השתלשלות-אירועים זו אינה, לבטח, אלא מקרה אחד מנידברים בסבך הקשיים והגפתור-לים בו נתקלים נציגי האו"ם באזורי מריבה, כשהם נדרשים לשמש משקיפים, מתוכים ושופ-טים. בטיפולם בפרשות אלו אין הם יכולים